

ár 6.
bázása.
erlinből
jelentí:
ered-
kikő-
ujtotta.
lenté:
német

a tü-
e cse-
ne kö-
ősebb.
sról a
elzész-
rancia
gyvert

torko-
uma-

ny-
an.

OS
:

K.
K.
K.
K.

n.
s.

K.
K.
K.
K.

n.
s.

K.
K.
K.
K.

n.
s.

K.
K.
K.
K.

n.
s.

Szerkesztői iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos. Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 18— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybcskerek, 1917. XLVI. évfolyam, 30. szám. Szerda, február 7.

LEGUJABB.

— Sajtó tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

Dolgoznak a tengeralattjárók.

A semlegesek nem csatlakoznak Amerikához.

**A tengeralattjáró háboru első nagy eredménye. — Elsülyesz-
tett szénszállító flotta. — Amerika szakítása. — A semlegesek
nem csatlakoznak Amerikához. — Az oroszok Dobrudzsában
offenzívát jelentenek be.**

Elsülyesztett szénszállító flotta.
— Két angol gőzöst is elsü-
lyesztettek.

Budapest, febr. 7. A sajtóhadiszállásról jelentik:

A szigorított tengeralattjáró háboru első nagy eredményének híre megérkezett. A szövetséges tengeralattjárók Gibraltárnál megtámadták a Cardiffból érkező és torpedónaszádoktól kísért szénszállító flottát és a hajók ötödrészét elsülyesztették.

Olaszországban ahová a szénflotta tartott, ideges izgalommal firtatják a felöltség kérdését.

Budapest, február 7. Londonból sürgönyzik:

Varta Pickering 4196 tonnás és a Florián 6930 tonnás angol gőzösöket elsülyesztették.

Amerika szakítása. Nem akar közösséget az entente-tal.

Budapest, febr. 7. A Times jelenti Washingtonból:

Lapjelentések szerint Washingtonban **nem hajlandók aláírni a szövetségesek amaz egyezségét, hogy csak közösen fejezik be a háborut.**

A World szerint Amerika hajlandó volna a háborut arra lokalizálni, hogy csak az amerikai hajókat megvédelmezze. Az Unió azért határozta el magát a szakításra, hogy beleavatkozzék az európai ügyekbe.

Budapest, febr. 7. A Reutter-ügynökség jelenti Washingtonból:

Az a javaslat, amelyet Németországgal való diplomáciai viszony megszakításáról a szenátusban benyújtottak, így végződik:

— A szenátus magáévá teszi az elnöknek a kongresszushoz intézett üzenetében kifejtett törekvéseit és holnap tárgyalni fogja az erre vonatkozó javaslatot.

Rotterdami távirat a Daily Newnek azt a jelentését közli, hogy senkisémet kételkedik abban, hogy Németország és Amerika között a háboru elkerülhetetlen.

Budapest, febr. 7. Amsterdamból sürgönyzik:

Mint a Times Washingtonból jelenti, az a körülmény, hogy a Houssantanicot elsülyesztése előtt figyelmeztették és a személyzetet megmentették, elhárítja az azonnali hadüzenet veszedelmét. A helyzet mindazonáltal feszült marad. a korlátlan buvárhajóharc pedig még csak ezután kezdődik.

Wilson Németországgal szemben való fellépésével nagyon óvatosan jár el s várják a semleges államok döntését Wilson amaz üzenetére, hogy az elnök felfogása szerint a civilizáció érdeke megkövetelné, hogy a semlegesek csatlakozzanak lépéséhez.

Budapest, febr. 7. Washingtonból sürgönyzik:

A Fehér Házban nagy megkönnyebbülést okozott, hogy a Houssantanicot elsülyesztése előtt figyelmeztették, mert ezáltal a háboru egyelőre elkerülhetővé vált.

Általában nem sok reménységet fűznek Wilsonnak a semlegesekhez intézett föl hívásához.

Háboru esetén Amerika passzív magatartást tanúsít, csupán arra szorítkozik, hogy az entente csapatai és flottája részére való municiógyártást fokozza és anyagilag támogassa.

A semlegesek nem csatlakoznak Amerikához.

Budapest, febr. 7. Rotterdamból sürgönyzik: Párisból jelentik:

Svájc azzal fog válaszolni Wilson üzenetére, hogy a szövetséges kormány **nem fogja megszakítani a diplomáciai viszonyt Németországgal.** A jegyzéket holnap közzéteszik.

Budapest, febr. 7. Stockholmból sürgönyzik: A Dagliht Allehando jelenti:

Norvégia és Dánia egész bizonyosan közös tiltakozó jegyzéket fog küldeni a központiak által bejelentett buvárhajó harc ellen. A jegyzéket még ezen a héten elküldik. A jegyzék valószínűleg **csak formális lesz.**

Budapest, febr. 7. Madridból sürgönyzik: A félhivatalos Diario Universal közli:

Spanyolország nincs kötelezve arra, hogy Amerika példáját kövesse. Mi továbbra is megmaradunk semlegességünkben.

Hajóink sorsa Amerikában.

Budapest, febr. 7. Washingtonból sürgönyzik:

A newyorki kikötőben levő **huszonkilenc német gőzös gépeit mind elpusztították.** A kár 300 ezer dollár.

Budapest, febr. 7. Newyorkból sürgönyzik:

A newyorki kikötőben levő német és osztrák-magyar gőzösök személyzetének a bevándorlási hivatalba való elszállítása megkezdődött.

Mexiko is semleges marad.

Budapest, febr. 7. Washingtonból sürgönyzik:

Caranza tábornok proklamációja szerint Mexiko az Egyesült Államok háboruja esetén **semleges marad.**

Brazília beleavatkozik a küzdelembe.

Budapest, febr. 7. Párisból sürgönyzik:

Machado brazíliai szenátor kijelentette, hogy Brazília számára elkerülhetetlen, hogy beavatkozzék az európai küzdelembe.

Az oroszok offenzívát jelentenek be Dobrudzsában.

Budapest, február 7. Szentpétervárról sürgönyzik: Hivatalosan közlik:

Sacharov tábornok napiparancsot intézett katonáihoz, amelyben közli, hogy az eddig érkezett segítőcsapatokat meg fogják tiszszerezni és nemsokára megindítják a dobudzsai nagy offenzívát.

Venizolosz csufos bukása.

Budapest, febr. 7. Az Esti Újságnak jelenti a sajtóhadiszállásról:

Venizolosz pártütése nagy botrányba fult. Önkéntes csapatait azok teljes használhatatlansága miatt a frontból ki kellett vonni.

Képviselő választás.

Budapest, febr. 7. Az érsekújvári kerületben ma szótöbbséggel képviselővé választották **Zsombory István** munkapárti jelöltet.

Gibraltár.

Írta: Czirbuz Géza dr. egyetemi tanár.

Budapest, február 5.

Az európai politikától kirekedt Spanyol félszigetnek van egy sarokhegye, paramiszból álló barlangos sziklatuskó, mely elzárja a Földközi tenger bejáratát az Atlanti oceán felől. Hossza 1 1/2 km., szélessége 4/5 kilométer, magassága 425 méter, így kétszerte magasabb a Gellért-hegynél. Ez valamikor összefüggött Afrikával s talán a történeti idő elején, 6000—7000 évvel ezelőtt vált el az Atlasz-hegységtől, melyhez szerkezetileg találkozik. Oly idegen darab, minő a német jellegű Schonen a skandinávi félszigeten.

Politikailag azért nevezetes, hogy hidul szolgált az afrikai állat- s növényvilágnak. Többi között az olasz verklesek majma innen körül, de valószínűleg a spanyol félsziget ős népének az ibereknek és vaszkoknak, ha ugyan nem egy a kettő? Arab nevét dsebel al Tarik, Tarik vezér hegye, onnan kapta, hogy ott fészkeltek be magukat először az arabok, kik majd 700 évig voltak urai a félszigetnek s a Földközi tengernek. Jelen politikai jelentősége a 13 km. széles ut őrizetében rejlik. Kapufélfája, küszöbe a Földközi tengernek, eo ipso tehát az Indiába vezető utnak. Malta, Cyprus, Suez, Athén mindenképen Gibraltártól függenek.

Ezért elsőrangú alap- és sarkköve a brit világbirodalomnak.

Huncutsággal, csalással jutott hozzá Anglia 1709-ben. Oly brutalitással és becsapással kerítette kézre ezt a legmodernebb tengeri kalóz, amiként Egyiptom, India, Malakka gyarmatokat ragadta magához. Aki ezt a sarkkövet kimozdítja a helyéből, magyarán mondva, aki elzárja az angol hadi- és kereskedelmi hajókat a Földközi tengertől és Indiától — az véget vet a mai rettenetes vérontásnak.

Mert Anglia első s legfőbb érdeke, hogy kifoszthassa India nyomorult népét. Minap 343 millió proletár rimánkodott Európának, mentsek meg az angolok feudális és merkantilista kilosztogatóitól. De ki hallgatja meg ma a hinduk panasztát, ha Spanyolország tüle bojtját sem mozgatja, hogy visszaszerezze Gibraltárt és így halálos csapást mérjen gonosz szomszédjára.

A szociálistákat, köztársaságiakat menten megnyerné a spanyol kormány, ha kilökné Angliát területéből.

Nem is oly nehéz, mint általában hiszik. De előbb az algecirasi öblöt kellene le- és elfoglalni, hogy ne lehessen gyűjtője az entente flottájának. Mely öböl az igaz, de az áramlás kifelé, az Oceánba hajtja a hajókat, nem a Földközi tengerbe. A gibraltári vár régi stílusú erődítés, a barlangba vágott kétemeletes kazematákkal, aminők a temesvári várban voltak, a mai nehéz ágyúkkal azonban fel lehetne robbantani az ósdi barlangi kaszárnyát, ha már Lüttich, Lovesen kapitulált el kell vágni mindenfelől, különösen szárazföldi összeköttetésétől és Algecirastól — a segítő flottát pedig a tengeraltatiak tarthatnák távol, míg a várat a győzők megerősítik.

Persze mindez csak Spanyolország népének tudtával és hozzájárulásával történhetnék, ha ugyan ki nem halt a Cid-korabeli campeadorok hősiessége. Akár királysági, akár köztársasági a nép — ezzel a hősiesség elhatározásával, hogy megakasztja az angolokat emberpusztító uszításában, elvágva Indiától és compottellai szent Jakab keresztény meggyőződésével békét teremt, megállítja békés népek le-

mészárlását s kiéheztetését — világhírességet cselekedettel örökítené meg nevét örök időkre. Gyilkos merényletek, köztársasági rezgélődés és gyáva meglapulás helyett többet érne hősi elszántság. A Gibraltár visszafoglalásával megtisztítani a román földet s folytatni Herkules munkáját, ki ketté vágta a gorcot, hogy ut nyisson a helléneknek s az Atlanti Oceánnak. Gibraltár elzárásával Spanyolország örökre lehetetlenné tehetné a vizeslábu Golemnak, Angliának monopolizált hatalmaskodását.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések február hó 6-ikáról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harcér:

Kirlibabától északkeletre 26-ik tábori vadászszázalajunk osztagai behatoltak az ellenség főállásába, 20 orosz letérítették és betemették az ellenséges árkokat. Comanescinál légi harcban leszállásra kényszerítettünk egy ellenséges portyázó repülőgépet.

Olasz és délkeleti harcér:

A helyzet változatlan.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Ma délelőtt tartották a tegnapi rendkívüli megyei közgyűlés hitelesítő aktusát dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével. Hitelesítők voltak: Tóth István, dr. Kiss János, dr. Laczkovich Gyula és Kaufmann István.

— **Izraelita istentisztelet.** Az izraelita templomban az esti istentisztelet péntek estétől kezdve további intézkedésig 5 óráig fog kezdődni.

— **Előadás ellenségeink országairól és népeiről.** A kultúregyesület nagybecskereki szabad liceumában jövő vasárnap, február hó 11-ikén Perl Mihály, a nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskola jeles tanára tart előadást egy most igen aktuális és érdekes témáról: ellenségeink országairól és népeiről. A liceum népszerű előadójának ezt az újabb tanulságos ismeretterjesztő előadását ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Knyaskó Lajos-alapítvány.** A Torontál-vármegyei Közművelődési Egyesület legutóbbi igazgatósági ülésén Bányai Jakab igazgatósági tag indítványára kimondta, hogy az egyesület elhunyt oszlopos tagjának és alelnökének érdemeit megörökítendő, Knyaskó Lajos nevére kétszáz koronás alapítványt létesít, amelynek évi kamatait a nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskola azon tanítványának adományozza, aki a magyar irodalomban a legjobb előmenetelt tanúsítja.

— **Koszorúmegváltás.** Jeszenszky Nándor ev. lelkész temetése alkalmával koszorúmegváltás címén az ág. h. ev. esperességi árvaházára adományoztak: Dolleschall Lajos bányász ág. ev. főesperes 60 koronát, Jeszenszky Jenő szabadkai, Jeszenszky Lajos kiskőrösi, Kiss Kálmán és Jánosy János felsőaradi, Tölber Mihályné melenczei és özv. Szilvássy Jánosné nagybecskereki lakosok 20—20 koronát, amit köszönettel nyugtáztak a gondnok.

— **Katonai cigányzene.** A Rózsa-kávéházban hetenként háromszor: vasárnap, szerdán és pénteken a 12-ik gyalogezred cigányzenekara hangversenyez.

— **Két nagy művészi film** ékesíti a Városi Mozi gazdag műsorát ma és holnap. Ma „A nagy végtet” című dráma a műsor eseménye, a főszerepben Car mi Mariával, holnap esütörtökön pedig „A hiúság vására” című pompás dráma kerül színre, amelynek főszerepét Desmond Olga játsza. Ez a két nagystílusú és nagyhatású dráma a legkiválóbb filmművés-

nők alakításával elsőrangú moziesemény, amely a közönség legszélesebb körű érdeklődésére tarthat számot.

— **Bakahangok Romániából.** A következő jövedvü háborus poemát kaptuk:

Bakahangok Romániából.

Országrablási mánia
Torkodra forr gaz Románia.
Erdélybe törtél sötét éjjel,
Fosztogatva kegyetlen kéjjel.

Ámde mi sem voltunk restek,
Meggzálottuk Bukarestet.
Szökjél hamar román Frajla,
Kezünkre került már Braila.

Fuss gyorsan elfajzott király,
Nöstől Petrográdig meg se állj.
Amíg párostól te szaladsz,
Majd behódol nekünk Galac.

Ide hallgass, cseh, tót Janó,
Ne csabitson el Bratiano;
Népek higgyetek Magyaroknak,
Kik mindegy csak jót akarnak. M. L.

— **Pénzpazarlás az idegesség, vérszegénység, álmatlanság és bágyadság esetében** drága kísérletekkel bajlódunk. Az üdítő, csillapító Feller-féle „Elsafluidal” való néhány be-dörzsölés után drága kísérletek nélkül is be-következik az idegek csillapulása, étvágy, izomerő és nyugodt alvás. Békeárak: 12 üveg Elsafluidot bérmentve 6 koronáért küld Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Centrale 125. sz. (Zágrábmegye). Ugyanitt kell rendelni a Feller-féle hashajtó „Elsapilulákat” is, 6 doboz bérmentve 4 K 40 fillér.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőháza.**

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészeki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Mégis

bekövetkezett az, amit tőlünk telhetőleg igyekeztünk elkerülni s amitől szeretett volna kedves, hű vevőközönségünk megkímélni. Olyan példátlan módon drágultak

meg

az összes gyártási nyersanyagok, munkabérek, szállítási költségek, hogy csak emberfeletti nehézségekkel tudjuk a Diana-sóborozest régi kiváló minőségében és erősségében a közönségnek adni. Nem

lesz

ember, aki nem ismerné e súlyos viszonyokat, s aki ne találja ily körülmények között érthetőnek, sőt jogosnak, hogy a Diana-sóborozest árát újra kellett szabályoznunk. De ha majd elkövetkezik

a béke

és ismét helyreállanak a háboru előtti állapotok, akkor mi is színi fogunk érvénybeléptetni közönségünk részére azokat az eladási árakat, melyek régebben fennállottak

Ezidő szerinti árak:
Kis üveg Diana-sóborozest ára . . . K 1:30
nagy „ „ „ „ „ 3:50
legnagyobb „ „ „ „ „ 7:—

DIANA kereskedelmi r.t.
Budapest, V. Nádor-utca 6.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Csütörtökön, 1917. évi február hó 8-án két előadás: d. u. 5 és fel 9 órákor, rendes helyárak mellett.

A hiúság vására.

Dráma 4 felvonásban. A főszerepben a híres Olga Desmond.

A sors intése. Elsőrangú vígjáték 2 felvonásban.

Az előadást művészi szalonzene kíséri.

Telefon 330.

A meghódított Románia.

Élet az oláh falvakban. — Magyar egyetemet végzett oláh orvos.

Kolozsvár, febr. 2.

Lestie egy kis falu a kámpinai petroleum-források közelében, ahol most serény kezek dolgoznak a tönkretett telepek helyreállításán. Ezen a környéken magyar népfelkelők ügyelnek a rendre, minden faluban egy rendbiztosító osztag teljesít szolgálatot, amelynek magyar és német népfelkelők a tagjai. A magyar népfelkelők leginkább erdélyi emberek, akik jártassággal bírnak az oláh nyelvben s mint ilyenek közvetítői a nép és a katonai hatóság közötti érintkezésnek.

Bárany Ferenc sepsiszentgyörgyi illetőségű asztalosmester, aki a lestiei rendbiztosító osztaghoz van beosztva, a napokban pár napi szabadságra Kolozsvárra érkezett s érdekes adatokat beszélt el a meghódított romániai községek életéből:

— A Kámpina körüli falvakban, amerre én megfordultam, csak parasztok maradtak otthon. Sehol nem látni egy nadrágos embert: pap, tanító, jegyző vagy egyéb ur mindenünnen elmenekült. Mi azért vagyunk a falvakban, hogy rendet tartsunk, de ezekben a falvakban szinte alig van szükség rendfenntartó karhatalomra. Csendesek az oláh falvak, mint a temetők. Az italméréseket az első napokban bezáratta a hadvezetőség, a nép semmiféle szeszitalhoz nem jut s így még a részegkedéssel járó botrányok sem fordulnak elő.

— Amikor beszállásoltak bennünket a faluba, akkor még nagyon sok ház volt üres. Azóta az elmenekült emberek kezdenek egyenként visszatérni s napról-napra népesednek a falvak. Sokat beszélgettem a falusi emberekkel, akiknek bizony nem sok gondot okoz most már az egész háború. Általában minden háznak megvan a télire való élelme, kukorica, buza bőven van minden háznál, tehát, disznó is akad és különösen sok a baromfi és a tojás. Hat filléért még mindig lehet tojást kapni.

— A csendes, alig élő falvak lakossága alig tud valamit a nagy világháborúról. Azt tudják, hogy háború van már két és fél esztendő óta, de hogy kik a hadviselő felek, azt nem tudják. Annyit tudnak, hogy Románia megtámadta Magyarországot, hogy Erdélyt visszavegye és hogy az oroszok segítik az oláhokat. Bratianunak, Take Jonescunak s a többi nagy román államférfiúnak hírét sem hallották.

— Minden házhoz elmentünk, összeirtuk a gabonamennyiséget és meghagytuk, hogy csak a németországi viszonyokhoz képest megengedett mennyiséget használhatják fel. Különös gondot kellett fordítanunk arra, hogy minden gazdának megfelelő mennyiségű vetőmagja legyen s azt a lefoglalt készletekből azonnal szét is osztottuk azok között, akiknek vetőmagjuk nem volt. Decemberben még a mi felügyeletünk alatt folytak a szántások s ennek köszönhető, hogy majdnem minden föld be van vetve.

A lefoglalt gabonamennyiség elreklválása azon a vidéken fuvarhiány miatt még nem történt meg, de az összeirt gabona nagyon sok vaggont fog megtölteni.

Napokkal ezelőtt egy fogolyszállítmánnyal Kolozsvárra hoztak egy fiatal oláh katonarost, dr. O. V.-t, akit a gyergyói harcokban fogtak el a honvédek. A fogoly oláh orvosnak egyik nevezetessége az, hogy három esztendőt a kolozsvári egyetemen hallgatott végig s első szigorlatát is itt tette le, amiből önkéntelenül következik, hogy kitünően beszél magyarul.

Tegnapelőtt, amikor egy tiszt kíséretében tovább utazott, a kolozsvári „Ujság” egyik munkatársának a vasuti állomáson alkalma volt beszélni a fogoly orvossal:

— Azt sajnálom — mondta —, hogy nem kereshettem fel volt háziasszonyomat a Dávid Ferenc-utcában. Amikor megérkeztem Kolozsvárra, a legkellemesebb emlékek öröme lepett

meg s kimondhatatlanul fájt, hogy fogolyként kellett végig mennem az ismerős utcákon.

— Mikor járt utoljára Kolozsváron?

— Ezelőtt hat évvel. Akkor jöttem vissza Berlinből, ahol a doktorátust szereztem meg és utközben kiszálltam Kolozsvárt, hogy pár napra felújítsam az ifjúkori emlékeket.

— Hol praktizált utoljára?

— Fogműtermem van Jassyban, ahol tanár-segéd vagyok a klinikán. A mozgósításkor bevonultam s azóta folyton a haretéren teljesít szolgálatot.

— Mit szól doktor ur Románia összeomlásához?

— Ezt én előre láttam. Három évig éltem Németországban és három évig itt Kolozsvárt. Én láttam azt a hatalmas erőt, ami a német népben van, összehasonlításokat tettem a német és a román nép között és bizony fájdalommal láttam az óriási értékkülönbséget. Pár nap voltunk Jassyban, akik több időt töltöttünk el Németországban és mi a nagy németellenes áramlattal szemben igyekeztünk megmagyarázni azt, hogy Románia vesztébe rohan, ha Németországgal harcba keveredik. Az elvakult emberekkel hiába beszélünk erről. Az események fájdalmasan igazolták a mi érveinket.

— Milyenek az állapotok most Romániában?

— Én a háború óta nem voltam otthon, de azért tudom, hogy Moldovában, amit most egyedül lehet Romániának nevezni, siralmasak az állapotok. Az elmenekült fél ország Moldovában felforgatott mindent. A közigazgatás alig funkcionál, a drágaság óriási és a beköszöntött tél leirhatatlan nyomort hozott a népre. Cipőt, ruhát nem lehet kapni aranyért sem. A menekültek pedig majdnem valamennyien téliruha nélkül vannak. Ezenfelül óriási elkeseredést kelt az is, hogy az oroszok megalázó módon bánnak az oláhokkal. Ezt a megalázást különösen a román katonák érzik, akikkel az oroszok csak gunyos jelzők kíséretében beszélnek. Bizony kérem, ma nem öröm románoknak lenni.

A kisérő tiszt engedelmével a fogoly orvos egy magyarnyelvű levelezőlapot irt Gyulafehérváron lakó rokonainak, amelyben tudatja őket, hogy fogságba került. A levelezőlap ezekkel a szavakkal kezdődött:

— Örömmel tudatom . . . .

Irodalom.

— Rókané komámasszony agyafurt egy személy, mindig csal-fintaságokon töri a fejét, különösen a farkas komát teszi minduntalan csuffá, úgy hogy nem győz rajta kacagni a gyermekek serege, mikor Benedek Elek elmondja furesa ravaszságait a Jó Pajtásban. A magyar gyermekek kedves hetilapja legújabb, február 4-iki számába ezenkívül is a kiváló magyar írók egész serege irt: Váradi Antal történeti elbeszélést Tinódi Sebestyénről, Szemere György regényfolytatást, Avar Gyula mesét, Fábriáné Biczó Ilona és Haranghy Jenő szép képeket rajzoltak. Érdekes Kis Krónika rovat, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek teszik teljessé a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatószámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

Adóügyeket

önállóan ellátni képes egyén, havi 200 korona díjazás mellett, azonnali belépésre irodámban alkalmazást talál.

Cserépalja község jegyzője.

Meghívó.

A Nagybecskereki temetkezési egyesület tagjait meghívjuk az 1917. évi február hó II-én délelőtti 10 órakor az Ellmer-féle vendéglőben tartandó

közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Három jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Beszámoló jelentés az 1916. évről.
3. A zárószámadások előterjesztése és a felmentvény negadása.
4. A választmány kiegészítése választás útján.
5. A választmány előterjesztése az egyleti elnök jutalomdíja tárgyában.
6. Ugyanannak javaslata az egyleti igazgató fizetésének felemelése tárgyában.
7. Esetleges indítványok.

A választmány.

Pályázati hirdetés

Torontáltorda községben lehetőleg okleveles egyén, azonnali belépéssel mint helyettes segédjegyző állandó alkalmazást talál 5 korona napi díj mellett. — Az állás háború után választás útján fog betölteni. Beválasztás esetén megválasztása biztosított.

Torontáltorda, 1917 február hó 4-én.

Előljárással.

A Nagybecskereki Takarékpénztár

mint a Devisa Központ bizományosa

vesz és elad a m. kir. miniszterium 4308/1916. sz. rendeletében foglaltak szerint:

külföldi pénznemeket, arany- és kereskedelmi érméket

továbbá eszközöl

Márka és egyéb külföldi valuta-átutalásokat

a Devisa Központ által megállapított napi árfolyamok mellett.

Keresek tűzönöt

állandó munkára, heti fizetés 16—20 koronáig azonnali belépésre.

Bármikor jelentkezhetik

Ferenci János cipésznél
Megyeház-utca, Helyben. — 109—3.1

Feller-féle gyomorerosító, enyhe hashajtó hatású Rebarbara

Elsa-Pilulák

megszüntetik dugulást.

Békeárak: 6 doboz bérmentve 4 K 40 f. Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica, Centrale 125 szám. (Zágrábmegye). — Több mint 100.000 köszönőlevél. II—a.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fng.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dnsán, Hunyadi-utca.
Martinov Szvetozár Szerb egyház palota.
Nagyvinsky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Meznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-út.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Meznik R. Övegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.
Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon tul. Ambrózy
szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidaruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

**Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).**

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

**Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-
udvar.**

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkórtár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirlieh Alajos, Aradáci-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Máttyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.